

menda slutite, kaj vemo povedati o nekem gospodu duhovniku, nekem testametu in neki zbirki zaljubljenih pisem? . . .

„Narodnjaki“ v dravski dolini — tako se nam poroča iz Ribnice — hoteli so prirediti 4. t. m. shod, na katerem bi seveda pošteno hujskali in prav po prvaško lagali ter obrekovali. Tamošnje ljudstvo se doslej ni udalo ter hujskariji. Nasprotno, ljudstvo na Pohorju je bilo mirno in je hotelo i zanaprej v prijateljskem razmerju z Nemci živeti. Ali prvaki ne dajo miru, dokler jih ne dobijo po glavi. Sklicatelj se v Ribnico shod. Sklicatelj je bil znani Pahernež in neki mlečozobi študentek po imenu Brunčko. Pahernež je sam lazil okoli kamnoseških delavcev in jim plačeval pivo, da bi prišli. Ali delavci, kakor tudi vrli poherjanski kmetje se niso dali zapeljati na te limanice. Posledica shoda je bila, da je moralo petero žandarjev Paherneka v sredo vzeti ker bi ga drugače razburjeno ljudstvo preklotalo. Študentek Brunčko jih je dobil pošteno po grbi in se je hitro v Prago h češkim bratcem odpeljal. Naj fantič raje študira, resno politiko pa naj pusti odraslim ljudem. Ta Brunčko je sicer dopisnik dohtarskega „Narodnega lista“. Tam kriči in vpije kot da bi zbesnel. „Narodni list“ menda sploh nima drugih dopisnikov kakor mlečozobih študentkov in učiteljev, ki imajo preveč prostega časa. Ali študent Brunčko se je od urednika Spindlerja malo naučil Spindler namreč je „kšajt pob“ in se skrjuje; misli si: boljši del pogumnosti je previdnost, in za njegovo grbo mu je več nego za slovensko domovino. Brunčko pa je bil tako neumen, da je nosil svoj nosk tja, kjer je dobil potem pošene klobute od delavskih rok. Upamo, da si bodejo prvaki zdaj zapomnili, da na Pohorju nimajo ničesar opraviti!

„Kostrunbirt“ Gajšek v Poličanah spada med one nesramne ljudi, s katerimi se mora javnost hote ali ne hote pečati. Na našo zadnjo notico nam je poslal sledeči „popravek“ po § 19: „Uredništvu „Stajerca“ v Ptuj. Opiraje se na določbo § 19. tiskovnega zakona zahtevam, da se sprejme glede v številki 39. z dne 27. septembra 1908 pod naslovom: „Kostrunbirt Gajšek v Poličanah“ pisanega poročila sledeči popravek: Ni res, da sem jaz kedaj prodajal klobase ali meso od krepanih odnosno bolnih svinj. Ni res, da sem bil zaradi tega na šest tdnov ječe obsojen. V Poličanah, dne 8. oktobra 1908. Franc Gajšek. — V prvi vrsti omenimo, da nismo bili dolžni, objaviti ta lažnivi „popravek“. Kajti „kostrunbirt“, tega ne smete pozabiti, da je težje postavno „popravke“ pisati, nego klobase iz pokvarjenega mesa delati. Vrgli bi famozni „popravek“ lahko v koš. Ali natisnili smo ga iz dveh vzrokov: prvič zato, ker Gajšek niti itak živa duša besedice ne veruje in se bode vsled tega „popravka“ le vsakdo njegovih brezstidnih impertinencij čudil; drugič pa smo objavili to čekarjico, ki mu jo je brzkone kdo drugi pisal, da zamoremo še enkrat ponavljati: res je in stokrat res, kar smo o temu „kostrunbirtu“ pisali in pred vsako sodnijo zamoremo to dokazati. Tako, Gajšek, za danes — si privoščimo eno tvojih čednih klobas in molči!

Napredna zmaga. V Karčevini pri Mariboru so se vršile pred kratkem občinske volitve. Končale so s popolno zmago naprednjakov. Izvoljeni so bili sledeči gospodje: v tretjem razredu dr. Albert Leonhard sen., dr. Joh. Maizinger, Joh. Schmiedinger, Franc Lopitsch in kot nadomestniki Larl Scheibl in A. Erhart; v drugem razredu Val. Schäffer, Jos. Temel, F. Friedringer, F. Tuma in kot nadomestniki A. Kropscher A. Jeritsch; v prvem razredu Anton Radel, R. Ogrisek, K. Soss, F. Zweifler in kot nadomestniki A. Götz ter O. Bräders. Za župana je bil izvoljen zopet vrli G. Schäffer, za občinske svetnike pa gg. K. Soss, Jos. Temel in F. Lopitsch. Vsi izvoljeni so vrli naprednjaki. Čestitam!

Sadrajarska in vinogradniška razstava v Mariboru je bila otvorjena 10. t. m. Zanimiva je bila zlasti razstava sadja in grozdja deželne šole. Dobili so srebrno državno medaljo gg. dr. Rak, graščinsko oskrbnitvo graščine grofa Merana, Alojzija König, oskrbnitvo graščine pl. Trickl; bronasto državno medaljo pa F. Robitsch, grofica Brandis, dr. Tischler; A. Sedlatschek, A. Tischler; srebrno medaljo kmetijske družbe so

dobili K. Wolf, P. Kammerer, Am. Zwettler, pl. Fabrici; diplome kmetijske družbe so dobili A. Kern, dr. Tausch; diplome in 50 kron A. Hofbauer; diplome in 40 kron A. Kleebinder, K. Schäffer; nadaljne diplome brez denarja K. Pfriemer, A. Reichenberg, dr. Tschebull, graščinsko obskrbnitvo Pilz, denarne svote po 30 kron Bresnik, A. Krauer, J. Schlick; po 20 kron Lendler, Murko. Razstava je dokazala, da zamore sp. Štajerska glede sadja in vina z vsako drugo deželo konkurirati.

Iz Koroškega.

V spodnji Ljubelj (Unterlobl)! Brezvestno prvaško hujskanje se razširja tudi vedno občutneje po Koroškem. Vsako priložnost porabi prvaška stranka, da bi razrušila lepo sporazumenje, razbila prijateljstvo, ki je vladalo doslej na Koroškem. Preje se je učilo, da je prvo krščansko načelo ljubezen kdo bližnega“. Zdaj pa trdijo gotovi politikujoči duhovniki, da pride vsak Slovenec v pekelnj in ga bodejo tam vragovi z žarečimi kleščami ščipali, ako ne sovraži Nemce. Slovenski Korošci naj torej sovražijo tiste Nemce, ki so njih sodeželani, naj jih sovražijo le zato, ker komandirajo to sovražstvo iz Kranjskega privravnari hujskaci; — slovenski Korošci naj sovražijo in napadajo tiste nemške Korošce, s katerimi so v gospodarskem in vsakem drugem oziru tesno vezani, od katerih so odvisni, s katerimi napredujejo in si vstvarjajo lepšo bodočnost . . . To hočejo, to zahtevajo prvaški hujskaci. In — kakor smo že preje rekli — iztegaajo ti prvaki svoje kremplje vedno dalje ter skušajo kos za kosom prelepe koroške dežele v svojo last in pod svojo črno vlado dobiti. Zdaj so se vrgli z vsemi močmi na Rožno dolino. V Sv. Jakobu je vodja huskarije znani župnik Ražun, ki še vedno ni opravičel „računske napake“ svojih somišljenikov. V Borovljah skušajo nasprotovati in konkurirati s svetovnoznanimo tamošnjo nemško industrijo. Vrgli pa so se tudi že na druge kraje in to v prvi vrsti na prijazni Podljubelj (Unterlobl). Kakor poročajo listi, prirediti hočejo prvaki v nedeljo, 18. oktobra veliko slavnost otvoritve „narodnega doma“. Mi nimamo nič proti temu, ako si zidajo ti ljudje hiše. Nam se le smilijo tisti vboji, zaslepeni kmetje, delavci in obrtniki, ki žrtvujejo borne svoje krajcarje za take stavbe in sploh za prvaške parade. Voditelji prvaštva sami ne dajo nič; niti krajcarja ne dajo, brez da bi jim ne nesel 100 kratne procente. Ali iz poneumjenega ljudstva skušajo izprežati čimveč denarja. Zalbog da se jim to dandanes še posreči! Kakor rečeno, nimamo nič proti prireditvi prvaških veselice. Pač pa imamo mnogo proti temu, da se zanese v mirne koroške vasi in trgove ogenj sovrašstva in jeze, hujskarijo in boj. In to, edino to je namen nedeljske prvaške prireditve v spodnjem Ljubelju! Da se Nemci in naprednjaki, vsi, ki še čutijo koroško in so vneti za svojo milo domovino, branijo proti tej brezvestni nakani, to je pač samo ob sebi umevno. **Koroška — Koroščem!** — to je geslo katerega moramo vpoštevat! Vabimo naše somišljenike in prijatelje, vabimo vse naprednjake in sploh vsacega, ki še ni popolnoma zatajil in izdal svojo koroško domovino, — naj pride v nedeljo v Podljubelj. Treba privravnanim kranjskim hujskacem odločno dokazati, da si Korošci ne pustijo na svoji zemlji od nikogar komandirati! Pridimo torej vsi! **Koroška — Koroščem!**

Resnična beseda. „Bauern-Zeitung“ piše v eni svojih zadnjih številkah: „Hujskajoči advokat dr. Janko Breje je bil iz Kranjskega na Koroško poslan, da razširi tudi na Koroškem jezikovni boj, kakor vlada na Češkem in na spodnjem Štajerskem. Slovenski del koroškega prebivalstva naj se s pomočjo klerikalne stranke nahujska proti Nemcem, s katerimi je skozi stoletja mirno živel. Deželno edinstvo naj se raztrga! Neki shod kranjskih advokatov je pred kratkem sklenil, da naj dr. Breje koroške urade in sodnije s po kranjsko spisanimi vlogami bombardira, da se stem dvojezično uradovanje prisili. Tako bi postal prostor za na pol izobraženi lačni proletarijat iz Kranjskega, koroški domaćini pa bi se iz javnih uradov pregnali. Kaj ima naše ljudstvo od tega pričakovati? Kmetje nič drugega nego poslabšanje in podraženje prav-

ništva, naši obrtniki pa nevarno konkurenco, vsi skupaj pa grdi boj z grdimi tujci. Znano je, da podpira slovensko duhovništvo na Koroškem to stremljenje. Pripeljalo se je mnogo kranjskih in čeških duhovnikov na Koroškem, ki so največji nasprotniki Nemcev, ako ravno živijo med njimi. Še ni dolgo, ko je duhovnik iz Podgorja križ iz groba izruval, ker je imel križ nemški napis. Slovenski klerikalci izdajajo v Celovcu hujskajoči list „Mir“, ki nima sličnega, kar se tiče laži in obrekovanja“. — Besede koroškega kmetjskega lista so do pičice resnične!

Zakaj propada naš kmet?

Vprašaj tega kmeta ali onega, kako se mu godi, vsakdo se ti bo pritoževal. Žal, da so njegove pritožbe navadno tudi resnične. Če se hočeš o tem propričati, poglej v zemljiško knjigo! Cele vasi lahko dobiš, kjer ni niti onega kmeta, ki ne bi imel dolga. Marsikomu, ki je bil še pred malo časa imovit posestnik, preti beriški boben. Ljudje pa tarnajo: slabi časi!

Da se pa godi dandanes našemu kmetu slabo, niso krivi slabi časi, marveč kriv si je največ sam, ker ne gospodari tako, kakor zahtevajo ti časi, ampak se drži še trdovratno onega kmetovanja, ki se ga je učil od svojih dedov. Na ono njivo sejal je ded ječmen, na ono pšenico in na ono krompir. Tako dela tudi vnuč. Sadno drevje sme se presajati samo na pustni dan, če sadiš drugače kedaj, ne rodi. Vina ne sme se pretakati do sv. Mohorja. Do tu sega znanost mnogih naših gospodarjev. Gorje pa tebi, ako jim govoriš da bi bilo boljše, če bi sejal na prvo njivo eno leto ječmen, drugo krompir in tretjo pšenico, ali pa jim celo rekel, da je sadno drevje najboljšje presajati že v jeseni ali pa vino večkrat v letu pretočiti. Mislili bodo, da si prišel ob pamet. Kdor živi v mestu pa sploh ne sme niti govoriti s takimi kmetovalci o kmetijskih rečeh. „Take reči znamo sami“, zapisal je neki briski posestnik na ovitek našega lista, ko ga je vračal. Če bi bil samo ta naš posestnik tako „učen“, da mu ni treba več naukov bilo bi dobro, toda takih imamo, žali Bog, jako mnogo! Komur ni svetovali, temu se ne more tudi pomagati, pravi pregovor. Mi pa rečemo še: marsikedo, ki zametuje dobre svete, jih bo še iskal, toda takrat bo mogoče že prepozno.

V takih rečeh, v katerih ne bi smeli, posnemajo naši kmetje svoje očete, v skromnosti pa jih nočejo. Le poglej tega ali onega kmeta ob nedeljah, kako je nališan! Drugače nego irhaste hlače naših dedov! S hrano, kakoršna se je uživala nekdanj, pa tudi niso več zadovoljni! Stroški se toraj vedno večajo, a odkod vzeti, če daje kmetija vedno le toliko, kakor je dajala prej, ali pa še celo manj?

Poleg starokopitnosti in večih potreb je tudi zapravljivost kriva, da se godi kmetu slabo. Koliko naših posestnikov je spravilo n. pr. pijančevanje in igranje pod zlo! Osobito pa je prepri med sosedi, ki ovira vsako skupno delovanje za zboljšanje gospodarstva. Nikdo ne zaupa ničesar nikomur. Zato naša kmetijska društva večinoma le životarjajo. Saj misli večina udov, da bodo pri društvu samo dobivali, a malo jih je ki se za društvo tudi žrtvujejo. Namen kmetijskih društev je večini naših kmetov nejasen. Če se komu društvo z malenkostjo zameri ali če pride komu kaka neljuba oseba v načelstvo, pa bo rul proti društvu in škodoval mu bo, kjer bo le mogel. On ne pomisli, da škoduje s takim delanjem v prvi vrsti sebi.

Sloge manjka toraj pri nas kmetovalcih in zato nam manjka tudi moči. Četudi nas je največ od vseh stanov, vendar nič ne ukažemo, nič ne veljamo. Vsakdo pometa z nami kakor hoče. Pogledimo, kako lepo je organizirano dandanes delavstvo! Posnemajmo ga in s združenimi močmi dosegli bomo tudi mi marsikaj, kar danes še ne moremo. V slogi je moč!

Jako neugodno na naše kmetijstvo vpliva tudi podraženje delavskih moči. Vse vre za boljšimi zasluzki, zato ne moremo dobiti na kmetih včasih za najdražje novce nobenega težaka. Nekdaj se je dajalo delavcu 30 do 40 krajcarjev na dan, sedaj ga celo za goldinar težko dobiš. Tudi tukaj bo treba spremembe in sicer v prvi vrsti v našem gospodarstvu.

Da kmet propada, je še mnogo vzrokov,

